

Pia Lohikoski vas ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä avustuksiin taiteen ja kulttuurin edistämiseen (6 500 000 euroa)

Eduskunnalle

Kulttuuri- ja taidekentällä on eletty pitkään keskellä niukkuutta, ja korona-aika heikensi alan näkymiä ja toimintamahdollisuuksia entisestään. Tämä on nakertanut paitsi kulttuurin tekemisen mahdollisuuksia myös kulttuurialan toimijoiden toimeentuloa sekä työ- ja muuta hyvinvointia. Taiteen ja kulttuurin riittävä valtionrahoitus on turvattava, jos haluamme, että meillä on jatkossakin suomalaista kulttuuria.

Taidetta ja kulttuuria ei ole ilman tekijöitä. Taiteen ja kulttuurin vapaa kenttä on tärkeä työnantaja erityisesti freelancereille. Varsinkin esittävä taide toipuu edelleen koronapandemiasta ja tarvitsee edelleen pitkäjänteistä tukea ja muuta koronan jälkihoitoa ja rahoituksen ennakoitavuutta, eikä lyhytnäköisiä ja rajuja leikkauksia.

Hallituksen mukaan lasten ja nuorten kulttuuri on erityissuojeluksessa, eikä siihen osoiteta leikkauksia, mutta näin laajat leikkaukset tulevat väistämättä vaikuttamaan myös lasten ja nuorten kulttuuriin, sillä leikkaukset vaikuttavat suoraan sen tekijöihin.

Kulttuuriala on merkittävä työllistäjä ja hallituksen leikkaukset lisäävät kulttuurialan työttömyyttä. Kulttuuri- ja taidekenttä on myös merkittävä elinvoimatekijä, jonka vaikutukset myös muiden alojen, kuten matkailu-, kuljetus- ja ravintola-alan työllisyyteen ja toimintamahdollisuuksiin on merkittävä.

Alueellisesta näkökulmasta Suomen sisäiset erot ovat hyvin suuria. Taloudellisesti vahvat alueet kykenevät panostamaan kulttuuripalveluihin sekä luovuutta edistäviin toimintaympäristöihin. Hallituksen leikkaukset heikentävät entisestään myös kulttuurin alueellista saavutettavuutta. Pienillä kulttuuri- ja taidealan toimijoilla pienikin leikkaus voi olla toimintaedellytysten kannalta kohtalokas.

Taiteen ja kulttuurin rahoitusta ei voi jättää yksinään kuntien vastuulle, sillä kuntien tilanteet vaihtelevat rajusti, eikä näin voida turvata valtakunnallisesti riittäviä kulttuuripalveluja. Lisäksi vaarana on valtion kulttuurileikkausten kertaantuminen kunnissa, jos myös kunnat leikkaavat hallituksen kanssa samaan aikaan kulttuurista.

Talousarvioaloite TAA 104/2024 vp

Kulttuuriala tuottaa myös hyvinvointia, mikä tarkoittaa laajoja positiivisia vaikutuksia demokratiaan, kansalaisten aktiivisuuteen ja muihin hyvän elämän, kuten mielenterveyden, edellytyksiin. Taidelähtöiset menetelmät ovat osana kuntoutusta suosittuja ja tehokkaita.

Kulttuurilla on merkittävä osansa myös harrastustoimintana vauvasta vaariin. Myös harrastustoiminnan toteuttamiseen tarvitaan kuitenkin kulttuurin ammattilaisia. Hallitus on jo heikentänyt kulttuurin harrastusmahdollisuuksia vapaan sivistystyön leikkauksillaan.

Hallitus antaa tänä syksynä eduskunnalle kulttuuripoliittisen selonteon ja sen lausuntokierroksella olevassa luonnoksessa tavoitteena on, että monimuotoinen ja saavutettava kulttuuri kuuluu kaikille riippumatta taustasta, kielestä, sijainnista, iästä tai taloudellisista resursseista. Hallituksen kulttuurileikkaukset vievät aivan toisen suuntaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 6 500 000 euroa momentille 29.80.50 avustuksiin taiteen ja kulttuurin edistämiseen.

Helsingissä 4.10.2024

Pia Lohikoski vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Minja Koskela vas
Jessi Jokelainen vas
Veronika Honkasalo vas
Timo Furuholm vas
Mai Kivelä vas
Laura Meriluoto vas
Anna Kontula vas
Johannes Yrttiaho vas